

Перелік використаних джерел:

1. Чорний О. Все, що треба знати про військові облигації: переваги, ризики та допомога у війні. URL: <https://delo.ua/uk/finance/vse-shho-treba-znati-pro-viiskovi-obligaciyi-perevagi-riziki-ta-dopomoga-u-viini-395657/>;
2. Військові облигації: як вберегти гроші від інфляції та допомогти армії. URL: <https://ua.news.ua/money/voennye-oblygatsyy-kak-uberech-dengy-ot-ynflyatsyy-u-pomoch-armyyu/>;
3. Військові облигації як інструмент для інвестицій: погляд юристів <https://golaw.ua/ua/insights/publication/enavtochernetkauavijskovi-obligacziyi-yak-instrument-dlya-investicij-poglyad-yuristiv/>;
4. Як інвестиції у військові облигації допоможуть вашому бізнесу втриматись на плаву. URL: <https://eba.com.ua/yak-investytsiyi-u-vijskovi-obligatsiyi-dopomozhut-vashomu-biznesu-vtrymatysya-na-plavu/>;
5. Чи дійсно інвестиції у військові облигації допомагають Україні перемагати? Розбираємо на прикладі інших країн. URL: <https://forbes.ua/money/chi-diysno-investitsii-u-vijskovi-obligatsii-dopomagayut-ukraini-peremagati-rozbiraemosya-na-prikladi-inshikh-krain-15092022-8337>

УДК 338

Одайський Олександр

Студент групи ПФМ-61

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м. Тернопіль, Україна

Науковий керівник: Винник Тетяна

кандидат економічних наук, доцент

доцент кафедри економіки та фінансів

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м. Тернопіль, Україна

Oleksandr Odaiskyi

Student of the group PFm-61

Ternopil Ivan Puluj National Technical University

Ternopil, Ukraine

Scientific supervisor: Tetiana Vynnyk

PhD (Economics), Docent

Associate Professor Department of Economics and Finance

Ternopil Ivan Puluj National Technical University

Ternopil, Ukraine

ШЛЯХИ ЗБАЛАНСУВАННЯ ЛІКВІДНОСТІ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ WAYS OF BALANCING THE LIQUIDITY OF A COMMERCIAL BANK

Економічна категорія ліквідності дуже тісно переплетена із ризиком, адже від того, наскільки швидко установа зможе ідентифікувати ризикові чинники та відреагувати на них, залежить його можливість нівелювати негативні фактори впливу, які можуть порушити фінансову стійкість та ліквідність.

Що стосується банківських установ, ризики незбалансованої ліквідності є багатовекторними та часто – негативно синергічними (тобто, можуть справляти багатосторонньо негативний вплив на установу).

Варто розпочати із суті поняття «ліквідність банку». Ліквідність банку – це здатність банку своєчасно та в повному обсязі виконувати свої зобов'язання та готовність задовольняти потребу клієнтів в грошових коштах в необхідний для них час [1].

Ще є визначення ліквідності банку, яке дається основним регулятором фінансового ринку України – Національним банком України: «Ліквідність банку – це здатність банківської установи забезпечувати вчасне виконання своїх грошових зобов'язань, що визначається збалансованістю між сумами і строками погашення розміщених активів та сумами і строками виконання зобов'язань банку, а також сумами і строками інших джерел і напрямків використання коштів» [2].

Отже, забезпечення ліквідності повинно базуватися на дотриманні сукупності обов'язкових нормативів (миттєвої, поточної, короткострокової ліквідності, розмір регулятивного капіталу банку, розмір резервного фонду, дотримання нормативних вимог до формування резервів за залученими коштами та кредитними операціями банку), а також внутрішньобанківських індикаторів (частка високоліквідних активів в структурі портфеля активів банку, співвідношення заборгованості за кредитними вимогами банку до розміру депозитного портфеля банку, співвідношення високоліквідних активів до розміру депозитного портфеля банку, рівень якості кредитного портфеля, розмір щоденної потреби банку у високоліквідних активах).

Ризик ліквідності – ризик, що загрожує доходам і капіталу внаслідок неспроможності банку вчасно, в повному обсязі та з мінімальними втратами покрити потреби у грошових коштах для виконання своїх грошових зобов'язань. Основним способом вимірювання ризику ліквідності банку є визначення ступеня ліквідності різних видів активів банку та обчислення процентної частки активів з високою ліквідністю до загальних активів банку та до активів з низькою ліквідністю [17].

Збалансування ліквідності комерційного банку повинно відбуватися на 3 рівнях – стратегічному, операційному та тактичному.

Стратегічний рівень, що логічно, передбачає розробку загальних стратегій розвитку, на які будуть «надбудовуватися» усі програми та плани дій. Тобто, на цьому рівні формується загальний орієнтир розвитку компанії із врахуванням факторів зовнішнього та внутрішнього впливу.

На операційному рівні здійснюється контроль за стратегічними напрямками роботи, проходить розробка інструментарію управління фінансовими потоками, моніторинг ризиків на основі процедур стрес-тестування.

Тактичний рівень зводиться до впровадження розроблених попередньо програм із застосуванням ефективного інструментарію.

До елементів зовнішнього забезпечення системи моніторингу ризиків та управління ліквідністю комерційного банку відносяться НБУ, українські інституційні утворення, міжнародні регулятори, клієнти та контрагенти.

Саме в поєднанні внутрішніх та зовнішніх елементів системи моніторингу ризиків та управління ліквідністю реалізовується можливість утримання її рівня в прийнятному для комерційного банку діапазоні.

Перелік використаних джерел:

1. Гірняк В. В., Путьківський Т. А. Управління ліквідністю банків за умов економічної нестабільності (на прикладі АТ «Ощадбанк»). Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського. 2018. Випуск 22. С. 766-773.
2. Про порядок регулювання діяльності банків в Україні : Інструкція, затверджена Постановою Національного банку України від 28.08.2001 № 368. URL : <http://zakon.nau.ua/doc/?code=z0841-01>.
3. Дзюблюк О. В., Рудан В.Я. Управління ліквідністю банківської системи України : монографія. Тернопіль : Вектор, 2016. 290 с.